כמגע עצמה מה מגע עצמה מטמא אדם לטמא בגדים אף משכבה ומושבה מטמא אדם לטמא בגדים תניא כוותיה דרבא *הרואה (א) דם מטמאה מעת לעת ומה היא מטמאה משכבות ומושבות אוכלין ומשקין וכלי חרס המוקף צמיד פתיל ואינה מקולקלת למנינה ואינה מטמאה את בועלה למפרע *ר' עקיבא אומר מטמאה את בועלה ואינה מונה אלא משעה שראתה הרואה כתם מטמאה למפרע ומה היא מטמאה אוכלין ומשקין משכבות ומושבות וכלי חרס המוקף צמיד פתיל ומקולקלת למנינה ומטמאה את בועלה ואינה מונה אלא משעה שראתה וזה וזה תולין לא אוכלין ולא שורפין ורבא אי שמיע ליה מתניתא לימא מתניתא ואי לא שמיע ליה מתניתא קל וחומר מנא ליה לעולם שמיע ליה מתניתא ואי ממתניתא הוה אמינא או אדם או בגדים אבל אדם ובגדים לא משום הכי קאמר ק"ו אמר רב הונא מעת לעת שבנדה לקדש אבל לא לתרומה אי הכי ליתני גבי מעלות כי קתני היכא דאית ליה דררא דטומאה אבל היכא דלית ליה דררא דטומאה לא קתני מיתיבי מה היא מטמאה אוכלין ומשקין מאי לאו בין דקדש בין דתרומה לא דקדש תא שמע *רבי יהודה אומר אף בשעת עברתן מלאכול בתרומה והוינן בה מאי דהוה הוה אמר רב חסדא לא נצרכה אלא לתקן שירים שבפניה רב הונא מתני לשרוף שירים שבידיה שבדקה עצמה כשיעור וסת ת"ש (ב) מעשה ועשה רבי כר"א לאחר שנזכר אמר כדי הוא ר"א (ג) לסמוך עליו

בשעת

(א) לקמן ס: ערכין מו. (ב) [ברכות פי וש"נ]

רש"י

כמגע עצמה. כנגיעת עצמה. כלומר אדם הנוגע במשכבה כמין מעת לעת כאילו נוגע בבשר נדה עצמה שהוא ובגדים שעליו טמאים דכתיב (ויקרא טו) וכל הנוגע בה יטמא ותניא בתורת כהנים(א) יכול לא יהא הנוגע בה מטמא בגדים במגע קל וחומר אם משכבה מטמא אדם לטמא בגדים היא עצמה לא כל שכן אם כן למה נאמר כל הנוגע בה יטמא שאינו חוזר ומטמא אדם וכלי חרס: אף משכבה. בתוך מעת לעת: הרואה כתם מטמאה למפרע. עד שעת כיבוסו של חלוק זה שנכנסה קודם לבישה זו: וכלי חרס המוקף כו'. כלומר אפילו הוא מוקף צמיד פתיל שאי אפשר ליגע בתוכו מטמאה אותו בהיסטו שהזב והנדה מטמאין כלי חרס בהיסט מה שאין כן בשאר טמאין דכתיב (שם) וכלי חרס אשר יגע בו הזב ישבר ותניא בתורת כהנים(ב) יכול יטמא הזב כלי חרס מאחוריו במגע נאמר כאן בו ונאמר להלן* וכלי חרס אשר תבושל בו ישבר מה להלן מאוירו אף כאן מאוירו אם כן מה ת"ל אשר יגע בו והלא אויר כלי חרס טמא בלא נגיעה כדקיימא לן בהכל שוחטין (חולין כד:) תוכו* אע"פ שלא נגע בו אלא איזהו מגעו שהוא ככולו הוי אומר זה היסטו: ומקולקלת למנינה. אבדה פתח נדותה שאינה יודעת יום ראייתה מהא סופרת (ג)אם תראה לאחר שבעה שומרת יום כנגד יום ואם תראה ג' תהא זבה אבל עכשיו שאינה יודעת יום ראייתה אינה יודעת אימתי היא בתוך י"א יום שבין נדה לנדה והרי היא טועה: ואינה מקולקלת למנינה. דהא ודאי מהשתא הוא פתח נדותה וליום שמיני לראייתה יתחילו י"א יום שבין נדה לנדה ורבנן לא גזור מעת לעת אלא לטהרות אבל גבי כתמים לא ידעינן אימת נפיק מינה ואינה מונה שבעה ימים דקודם טבילה אלא משעה שראתה וכן בכתם לסוף ז' ימים טובלת וטהורה אבל פתח נדותה לידע אימת מתחילין ימי זיבה אבדה(ד) עד שתשב ז' נקיים כדתניא בערכין (דף ח.): ורבא. דפשיטא ליה בכלי חרס לעיל [ד:] וגמר משכבות מכלי חרס מאי שנא דפשיטא ליה בכלי חרס טפי ממשכב: אי שמיע ליה הא מתניתא. דקתני כלי חרס לימא מתניתא וליפשוט מינה משכבה להדיא: ואי לא שמיע ליה מתניתא קל וחומר מנא ליה. מכלי חרס הא כלי חרס אכתי לא קאמר ליה: אי ממתניתא הוי אמינא. למשכבות דקתני לטמא אדם או בגדים: אבל אדם ובגדים. שהאדם יטמא בגדיו שלא נגעו במשכבות אימא לא קמ"ל קל וחומר מכלי חרס והכי קאמר ומה כלי חרס שניצול באהל המת אינו ניצול במעת לעת שבנדה מלטמא בהיסט כאילו היסט מנדה עצמה משכבות שאין ניצולין באהל המת אינו דין שאין ניצולין במעת לעת שבנדה מלטמא כמשכב נדה גמורה: גבי מעלות. בפרק חומר בקדש (חגיגה כ:): מעת לעת ליכא דררא דטומאה דהשתא הוא דחזאי אלא גזירה בעלמא הוא: מה היא מטמאה. היינו ברייתא דלעיל: לא דקדש. כגון שמן דמנחות ויין דנסכים: אף בשעת עברתן. מתמיהין היא (לקמן ד' יא.) אף בשעה שהם מסתלקות ומסיימות לאכול תרומה צריכות לבדוק: לתקן שירים שבפניה. שנגעה בהם ומהניא לה הך בדיקה שאם תמצא עכשיו טהורה לכשתבדוק ערבית כמשפטה ותמצא טמאה לא תטמא למפרע אלא עד שעת בדיקתה ולא תהא התרומה בכלל טומאה דמפרע שהרי בדקה לאחר העברתה. אלמא טומאת מפרע לתרומה נמי גזור: לתקן. דומיא דלהכשיר דאמר לעיל [ד:] שמרית להכשיר טהרות של לילה כו': ומסייען רב הונא מתני. להא דרבי יהודה שבדיקה זו באה לשרוף שירים שבידיה אם תמצא טמאה תשרפם וכגון שבודקת עצמה לאחר עברתה לאלתר: כשיעור וסת. מיד סמוך לנגיעה בדיקה דאם תמצא טמאה תלי בשעת נגיעה נמי טמאה היתה דאפילו חולין נמי מטמו. ומצריך לה ר' יהודה בדיקה לתרומה כשיעור וסת כי היכי דלא תיכול תרומה טמאה לאחר זמן אבל לתקן לא סבירא ליה לרב הונא דלכל כמה דלא בדקה מיתקנא וקיימא לטומאת מפרע לא גזור ביה רבנן: [כשיעור] וסת. מפרש בפ"ב (לקמן יד.) משל לשמש ועד שעומדין בצד המשקוף ביאת השמש נכנס העד ולשון וסת היינו מיד: מעשה ועשה רבי כרבי אליעזר. במשנה ילדה שעברו עליה שלש עונות של שלשים יום שלא ראתה ואמר רבי אליעזר במתניתין (לקמן ז:) כל אשה שעברו עליה שלש עונות דיה שעתה ופליגי רבנן עליה דאין דיה שעתה אלא שעברו עליה ג' עונות מחמת זקנה סמוך לזקנתה: לאחר שנזכר. שלא יפה עשה:

א) [מסורת רחוקים פרשה ד] ב) [שם פרשה ג] ג) [נ"ל אמר ד"ה ואינה מקולקלת] ד) גי' רש"ל עד שתשב שבעה שאר נקיים ע"ש

תוספות

[illegible] למנינה משעת כיבוס ואינה יודעת מתי ראתה אם כן לא תוכל לספור ז' ימים ולטבול אלא מיום מציאת הכתם וי"ל דמיירי שראתה יום אחד או ב' ימים אחר מציאת הכתם וקמ"ל דאינה מונה מיום מציאת הכתם אלא מיום שראתה דאימר לאו מגופה אתא אלא מעלמא:

ואי ממתניתא ה"א או אדם או בגדים · וקשה סבר היכי מצי למימר או אדם או בגדים והא ברייתא דקתני לאימי קתני משכבה ומושבה כמגעה א) והכא מגעה לא מטמא לא אדם ולא בגדים ולי' כמגע עצמה מטמאה לאדם ובגדים ש"מ:]

אבל היכא דליכא דררא דטומאה לא קתני · וא"ת ליתני ליה במעלות אחרונות דאמרינן התם (חגיגה דף כג:) חמש קמייתא (ג) איתא לאו דררא דטומאה דאורייתא איתנהו בין בקדש ובין בחולין שנעשו על טהרת קדש בתרייתא דלית להו דררא דטומאה דאורייתא איתנהו בקדש ס' *ופי' דאית להו דררא דטומאה דאורייתא כלומר שייכי בטומאה הנוהגת בחולין דאורייתא אבל בתרייתא לא שייכי כלל בטומאה דאורייתא הנוהגת בחולין אבל אין לפרש דרישא קתני טומאה דאורייתא וסיפא טומאה דרבנן דהא קתני בקמייתא בגדי אוכלי תרומה מדרס לאוכלי קדש דהוי דרבנן ובבתרייתא נמי קתני צירוף ורביעי בקדש דהוי דאורייתא וי"ל דמעת לעת לית ליה אפילו דררא דטומאה דרבנן וא"ת והא מעת לעת אפילו בחולין טמא כשנעשו על טהרת הקדש כדאמר בסמוך קבלה מיניה רב שמואל ברבי יצחק בחולין שנעשו על טהרת הקדש והנך בתרייתא ליתנהו בחולין שנעשו על טהרת הקדש וא"ת לאו דררא דטומאה טפי כדפרישית וי"ל לפי שרגילות הוא קצת שנעקר הדם לפני ראייתה לכך גזרו רבנן אף בחולין שנעשו על טהרת הקדש ואף לתרומה לאיכא דאמרי ומכל מקום לית לאו דררא דטומאה משום דבשעה שעוסקין בטהרות אין שם ספק טומאה ואין לה להגיה ולפרוש מלמסוק בטהרות שאינה יודעת מתי תראה אחרי כן:

מאי לאו בין דקדש בין דתרומה · וא"ת ואמאי לא פריך ממתני' דמטמאה מעת לעת ונימא מאי לאו בין דקדש בין דתרומה וי"ל דפריך מהכא משום דנחית לפרושי אוכלין ומשקין והוה ליה לפרושי נמי דקדש ואם תאמר ואמאי לא מייתי סייעתא מדתניא בפרק בא סימן (לקמן מג:) דמטמאה עצמה וקדשים למפרע דמשמע קדשים ולא תרומה וקשה לאיכא דאמרי אף לתרומה וי"ל דנקט התם קדשים משום דרשב"א פליג התם אף בקדשים:

כשבדקה עצמה כשיעור וסת · לאו בדיקה ממש קאמר דבדיקה הויא לחורין ולסדקין כדאמר פרק כל היד (לקמן דף יג:) דהויא טפי משיעור וסת אלא כלומר קנחה עצמה והוה מצי למימר בדיקה ממש להצות דאפילו אחר זמן הוי ספיקא דאורייתא דמחייב לקמן בכל היד (שם) אשם תלוי ואפילו למאן דפטר היינו משום דבעי חתיכה משתי חתיכות אבל ספיקא דאורייתא משוי לה אלא דניחא ליה למנקט שיעור וסת ולשרוף (הג"ה · אף ברה"ר דבשמעתין שלפרוזדור מוכיח דלאו חולק בין רה"ר לרה"י לטומאה דלאתא מגופה) אבל לאחר זמן אע"ג דהוה ספק דאורייתא אין שורפין כדאמר בשמעתין דפרוזדור ולקמן בפרק האשה (דף ס:) אמרינן כל שבעלה באשם תלוי טהרותיו תלויות וכל שבעלה בחטאת טהרותיו טמאות ואיכא דאמרי כל שבעלה בחטאת טהרותיו תלויות אבל טמאות לא הוו:

בשעת

מוסף רש"י

ר' עקיבא אומר מטמאה את בועלה. למפרע כל מעת לעת, כשם שגזרו שמטמאה טהרות מעת לעת למפרע (יומא ו.) ר"ע לטעמיה דאמר כל מעת לעת מטמאה את בועלה מספק טומאת שבעה (לקמן יד.).

מעשה ועשה רבי כר"א. ומיהו אף בילדה שעברו עליה ג' עונות (ערכין מו.).

לאחר שנזכר. שלא יפה הורה (לקמן ט:) אשר שנזכר משמע דנזכר דלאו שפיר עביד (ערכין שם).

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' הרואה כתם מטמאה למפרע ומה היא מטמאה אוכלין וכו' אלא משעה שראתה הרואה דמטמאה מעל"ע ומה היא מטמאה משכבות וכו' אלא משעה שראתה וזה וזה תולין כצ"ל: (ב) רש"י ד"ה מקולקלת וכו' תהא סופרת שבעה ואם תראה: (ג) תוס' ד"ה אבל וכו' קמייתא דאית להו:

◆

הגהות מהר"ב רנשבורג

[illegible]

◆

תוספי הרא"ש

[illegible]

ל א מיי' פ"ט מהלכות משכב ומושב הלכה ח:

לא ב ג מיי' שם ופ"ט מהלכות איסורי ביאה הלכה ג:

לב ד מיי' פ"ט מהלכות איסורי ביאה הלכה ב:

לג ה מיי' פ"ט מהלכות משכב ומושב הלכה ט:

[illegible]

◆

תוספי הרא"ש

[illegible]

בועלה לא שכיח דאמרי' אסור לעשות כן שמא תבא לידי ספק וצ"ל דהכא נמי לא שכיח כמו משכבות ומושבות: *תניא כוותיה דרבא' דפשטא דברייתא משמע דמשכבות ומושבות אף לטמא אדם וכלים אף על גב דלקמן דחי לה או אדם או בגדים: ואינה מונה אלא משעה שראתה' אע"ג דת"ק אינה מקולקלת קאמר לר' עקיבא איצטריך דאמר מטמאה את בועלה וס"ד נמי דמקולקלת: [illegible]